

Z krajské rady

Rybníkáři dostanou peníze za řádění kormoránů a vyder

Vysočina • Vydry a kormorány způsobily loni na Vysočině bezmála milionovou škodu. Na tolik uhnulé ryby vyčísil majitelé rybníků i soudní znalci. Stanovisko znalců je pro poškozené nezbytné, aby mohli získat náhradu od ministerstva životního prostředí. To škodu nelze vyčíslit prostřednictvím krajského úřadu. Rada kraje schválila navýšení rozpočtu právě o dotaci na tyto náhrady. Se žádostí uspělo cel-

kem 15 chovatelů, kterým vydry způsobily škody za 328.000 korun, a čtyři rybářské svazy, kterým kormoráni sežrali ryby za 630.000 korun. Nejvíce peněz získali rybáři ve Světě nad Sápravou, v Humpolci a v Polné.

Náhrada se nevztahuje na řeky, kde škodu nelze vyčíslit. Krajský úřad loni povolil rybářům odstřel kormorána na řece Oslavě, a to až do konce roku 2005.

Vydra říční se na Vysočinu vrací. Milé zvířátko dělá rybářům krásy. Foto: Luboš Pavlíček

Kraj postaví most v Třešti

Kostelec/Třešť • Silnice z Jihlavy do Telče bude v srpnu vypadat jako nová. Už loni ji začal kraj opravovat a letos přijdou na řadu nejhorší místa – část kolem Kostelce a nový most přes údolí v Třešti. Oprava má stát 190 milionů korun. „Nejsme tak bohatí, abychom mohli kupovat levné věci. Jestliže jsme se do opravy pustili, tak pořádně. Silnice bude mít parametry první třídy, aby vydržela nápor motoristů i v dalších desetiletích.“ komentoval opravu náměstek hejtmána Petr Pospíchal (ČSSD).

Školy spolupracují s firmami

Vysočina • Kraje, které převzaly od státu síť středních škol, řeší problém, kde vzít peníze na obnovu zastaralých přístrojů a strojů na odborných učilištích. Kraj Vysočina našel východisko ve spolupráci s firmami, které mají nejmodernější techniku. „Žáci středních odborných učilišť strojního v Jihlavě mají od loňské praxe ve firmě Bosch, reálně se rýsu-

je také spolupráce mezi stejnou školou ve Žďáru a společností Hettich.“ uvedla náměstkyně hejtmána Alena Štěrbová (US-DEU). Podle ní je partnerství výhodné pro obě strany. „Firmy si vychovávají budoucí odborníky, žáci se zase naučí firemní kultuře a mají možnost dostat se k nejmodernější technice. To jim škola poskytnout nemůže.“ konstatovala Štěrbová.

První občanek dostal dar

Nové Město na Moravě • Prvního občanka České republiky roku 2004 Vojtěška Pavlíše obdaroval hejtmán Vysočiny František Dohnal (nez. KDU-ČSL) šekem v hodnotě 10.000 korun a zlatým řetízem s přívěskem Kozoroha. Vojtěšek z Radoštiny nad Oslavou se narodil v porodnici v Novém Městě na Moravě na Nový rok s prvními taktý státní hym-

ny. Částku 5000 korun pro nového občanka schválila také domovská radnice. Obec s 867 obyvateli běžně novorozence obdarovává 2000 korun, tentokrát radní sáhli hlouběji do obecní kasy. Prvenství v přivítání dětí na svět v novém roce drží Vysočina již poněkoli- káté, oslavovala i prvního občanka Česka po rozdělení Československé federativní republiky.

Noví ředitelé zastavili propad

Radní Martina Matějková: Vedení kraje nechce privatizovat nemocnice

Vysočina • Krajští radní i zastupitelé nehodlají privatizovat nemocnice v regionu, které loni s velkými dluhy převzali od státu. I když se zájemci o koupi některých nemocnic objevují, kraj chce jít jinou cestou. „Od října jsme do vedení nemocnic v Jihlavě a Třebíči a od ledna i v Havlíčkově Brodě postavili krizové ředitele, jejichž jasným úkolem bylo změnit ztrátové hospodaření.“ vysvětlila radní Martina Matějková (ODS). Podle ní mají ředitelé před sebou velmi těžký úkol, protože musejí zavést tvrdá úsporná opatření, pokud možno bez dopadu na pacienty. „Úkol je to těžký, ale splnitelný.“ konstatovala Matějková po zhodnocení prvních výsledků hospodaření dvou zá-

Úsporná opatření v nemocnicích neznamenají nižší kvalitu péče. Foto: Luboš Pavlíček

věrečných měsíců loňského roku. K podobným opatřením musejí sáhnout i vedení dalších krajů. Bez změny celého systému financování zdravotnictví, které mají v rukou vláda a parlament, však tento krok nemůže být konečným řešením.

Kraj Vysočina v lednu 2003 převzal od státu pět nemocnic s celkovým dluhem 600 milionů korun. Po velkém tlaku regionálních samospráv ministerstvo zdravotnictví nakonec část starých dluhů zaplatilo, kraj však stále nese zátěž za hospodaření státu v nemocnicích z doby, kdy ještě neexistoval. Závazky nemocnic samozřejmě táhnou ke dnu řadu dodavatelů léků, techniky a služeb.

Fond Vysočiny přispívá obcím i kultuře

(pokračování ze strany 1)

Od založení fondu z něj získalo peníze přes 1300 žadatelů. Jednotlivé grantové programy vypisuje krajské zastupitelstvo i s lhotou, do které se mohou obce, organizace a jednotlivci přihlásit. Zároveň také určí podrobné podmínky – tedy kdo, jakým způsobem a o kolik může žádat. Všechny informace o vypsaných grantech zveřejňuje kraj na www.fondvysočiny.cz, ve zpravodajích pro obce a v budoucnu také v těchto krajských novinách. „Vzhledem k tomu, že vedle obcí je nejvýznamnějším

příjemcem podpory také neziskový sektor, rozesíláme informace všem neziskovým organizacím. Totéž dělají i jednotlivé odbory pro své partnery – třeba školství pro školy.“ popisuje Hermann. Fond založil kraj loni v březnu a dodnes vyhlásil 57 grantových programů, ve kterých žadatelé získali téměř 100 milionů korun. Už při svém vzniku kraj schválil plán práce, podle něhož se chce řídit, nazvaný Program rozvoje kraje. V něm popsal oblasti, ve kterých Vysočina vyniká, i všechna slabá místa. Zároveň k programu zalo-

žil fond, který má rozdělit peníze tam, kde mohou pomoci. „Krajská samospráva je tu od toho, aby se snažila o co největší prosperitu regionu.“ vysvětluje Hermann a dodává: „Celý rozvoj spočívá v tom, co a jakým způsobem podporíme, jestli do určité oblasti dáme peníze anebo vyprovokujeme nějakou aktivitu.“ Dále připustil, že kraj nyní uvažuje o změně práce fondu tak, aby peníze z něj mohly doplnit

evropské dotace a žadatel mohl prostředky kraje a Evropy spojit: „Je to ovšem spíš námět pro letošní celoroční debatu.“

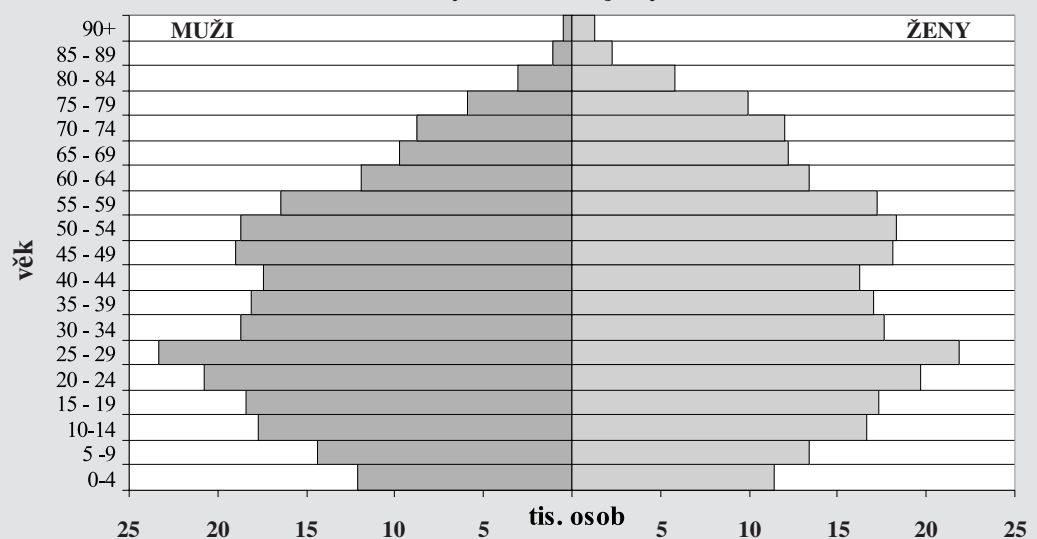
Díky grantu z Fondu Vysočiny ve výši 160.000 korun je opravená zeď kolem kostela ve Žďárci.

Region pohledem statistiků

Vysočina • Sčítání lidu před dvěma lety na Vysočině zjistilo necelých 520.000 obyvatel. Vysočina je tedy podle počtu občanů mezi 14 českými kraji na 11. místě. Od předposledního sčítání, které bylo v roce 1991, se v kraji výrazně změnila věková struktura. Ubylo lidí v předproduktivní věkové kategorii a přibýlo lidí v kategorii poproduktivní (viz. tabulka). Znamená to, že kraj stárne. Odpovídá to vývoji v celé republice, Vysočina je na tom přeci jen lépe. Děti (kategorie předproduktivní) je více, než je celostátní průměr. Na druhou stranu je v kraji vyšší podíl obyvatel v poproduktivním věku oproti celé republice. V 90. letech narostl počet lidí v produktivní věkové kategorii. Příšly do ní totiž „Husákovy děti“ – silné ročníky z poloviny 70. let a další silné poválečné ročníky ještě nedosáhly důchodového věku. V grafu uvádíme věkové složení obyvatelstva podle pohlaví.

věková kategorie	HB		JI		PE		TR		ZR		Vysočina		ČR	
	1991	2001	1991	2001	1991	2001	1991	2001	1991	2001	1991	2001	1991	2001
předproduktivní	21,7	16,6	21,8	16,8	20,8	16,4	23,0	17,8	23,2	18,4	22,2	17,3	21,0	16,2
produktivní	57,5	64,3	58,1	64,9	57,8	63,6	56,9	64,2	58,2	64,1	57,7	64,2	58,5	65,4
poproduktivní	20,8	19,1	20,1	18,3	21,4	20,0	20,1	18,0	18,6	17,5	20,1	18,5	20,5	18,4

Věkové složení obyvatelstva kraje Vysočina k 31. 12. 2002

Rozhovor měsíce

Fila: Nikdy jsme neměli prázdné hlediště

Horácké divadlo v Jihlavě je jediná profesionální scéna v kraji. Od loňska je jeho zřizovatelem, tedy tím, který je řídit a dotuje, místo státu kraj. Podle ředitele divadla Josefa Fily je to změna k lepšímu.

„Kraj tím jasně řekl, že divadlo chce mít a používat jej k tomu, proč v roce 1940 vzniklo. Divadlo zpočátku nemělo svoji scénu a hrálo po městech regionu. Letos je to 64 let, co svoji scénu máme. A naopak, přidali jsme propracovaný systém svozu

diváků. Na téměř všechna představení dovážíme mimojihlavské diváky vlastními autobusy. Loni prošlo divadlem asi 60.000 diváků a z toho dvě třetiny nebyly z Jihlavy. Divadlo tedy své poslání krajské scény plní a myslím si, že podobně to vidí i náš zřizovatel, když je ochoten věnovat peníze na provoz.“

Kolik to dělá?

„Ročně od kraje dostaneme dotaci asi 27 milionů korun. Soběstační jsme asi z 22 procent, celkové náklady jsou asi 34 milionů. Někomu se to může zdát příliš, někomu málo, ale je to kultura, umění a všechno nejde přepočítávat na peníze.“

Co tedy za ty peníze lidé z Vysočiny dostanou?

„Za uplynulých deset měsíců jsme kulturní veřejnosti nabídli 270 produkcí, z toho asi 90 procent bylo našich představení.“

Prázdné hlediště je signálem, že divadlo nikdo nechce a nám se to za těch 64 let dosud nestalo. Věřím, že se to ani nikdy nestane.

„Když jsme neměli prázdné hlediště, tak se určitě ptá, jak kraj funguje. A ta nemateriální nadstavba má svůj význam, který ještě poroste.“

Kdo se o provoz divadla stará?

„Máme 103 zaměstnance, nebo spíš úvazků. Herců 21, ostatních uměleckých profesí, tedy scénografa, dramaturga, inspicienta a dalších je 11. A zbytek je podpůrný personál. Herec sklízí ovace, ale někdo mu musí připravit

rekvizity a ušít kostým, namalovat kulisy, připravit mzdu a někdo musí přivést diváky. Jedna profese bez druhé se neobejde.“

Co nabídnete divákům letos?

„V polovině února představíme divákům další premiéru – hru Kravá svatba. Španělské drama, které napsal Federico García Lorca. Režie se ujal náš umělecký šéf Michael Junáček. Teď máme takové to krásné období, kdy adrenalin všech stoupá až do toho velkého dne D. Do konce června nás čekají ještě dvě premiéry na velké scéně: v pohostinské režii Karla Kříže, uznávaného pražského režiséra, psychologické drama Equus. V polovině května uvedeme komedii anglického dramati-

ka Cooneyho Hotel Westminster. Inscenaci se souborem nastuduje dlouholetý spolupracovník Horáckého divadla, brněnský televizní a divadelní režisér Rudolf Tesáček.“

Jak dlouho takovou hru připravujete a zkoušíte?

„To máme přesně naplánované. Na deset měsíců chystáme sedm inscenací a abychom to stihli, studujeme dvě inscenace současné. V hantýrce tomu říkáme čistý dvoják. Na každou hru je tedy sedm týdnů, maximum, které jí můžeme věnovat. Umíte si představit, jak je to náročné? Práce souboru trvá od pondělí do soboty. Dopoledne zkouší, večer hraje.“